

ВИРОБНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Особливої актуальності у сучасних економічних умовах, як у всьому світі, так і в Україні набуває питання ефективного функціонування виробничих підприємств у вигляді оптимізації їх діяльності, посиленню конкурентних переваг на світовому та національному ринках. Без зайвого аналізу можна побачити, що сьогодні виробнича сфера зазнала глибоких перетворень, перейшла на новий, сучасний рівень. Цьому сприяла розробка нових технологічних рішень, переоснащення діючого устаткування та введення нового, розвиток інноваційної діяльності тощо.

Завдання конкуренції також зазнало змін – сфера нарощування виробничих потужностей або пошуку нових ринків збуту на сьогодні поступається сфері інформаційних технологій, маркетингу та проведенню невиробничих заходів. Стратегічний розвиток і планування інших напрямів діяльності підприємства не можливі без знання та глибокого аналізу виробничого потенціалу, який цілком заслужено посідає важливе місце в апараті економічної науки. Тож ця робота присвячена поняттю розвитку та реалізації виробничого потенціалу як важливої складової кожного підприємства та необхідним заходам, до яких необхідно вдаватися кожному підприємцю та керівнику при його використанні та забезпеченні безперервного функціонування.

Розуміння виробничого потенціалу промислового підприємства зовсім відрізняється від розуміння цієї економічної категорії відносно підприємств інших галузей. Для промислового підприємства доцільно виділити одну важливу виробничо-господарську ознаку, яка характеризує виробниче промислове підприємство як відкриту соціально-економічну систему. Це наявність входу в систему (інформація, матеріали, персонал, засоби виробництва, гроші), процесу – виробництво промислової продукції (одиничне, масове, серійне) та виходу – продукція, що задовольняє потреби ринку та суспільства в цілому. Ця ознака є провідною при розробці теоретичних та методологічних основ формування виробничого потенціалу промислового підприємства. Також, ми бачимо, що розуміння виробничого потенціалу передбачає існування будь-якої організаційної структури управління промисловим підприємством, що дозволяє здійснювати управління як за функціональними напрямками, так і за бізнес-процесами.

Виробничий потенціал та його потужність є однією з найважливіших складових економічного потенціалу в цілому, оскільки потужність виробництва відіграє значну роль у широкому колі економічних питань та рішень, які пов'язані з проведенням діагностики економічного стану підприємства та можливостей виробництва продукції, а також з глобальними напрямками економічного розвитку на перспективу. Однією з причин є радикальні зміни у стратегічних пріоритетах. Насамперед змінилась філософія підприємництва: замість того, щоб формувати прибуток нині, необхідно формувати потенціал, що забезпечить отримання максимального прибутку в майбутньому. Таке поняття є одним з мало можливих шляхів забезпечення стрімкого економічного зростання в умовах ринкового середовища, яке надто швидко змінюється та набирає обертів.

Тож серед багатьох заходів щодо покращення та розвитку виробничого потенціалу, до яких необхідно вдаватися кожному професійному керівнику, виділено декілька найважливіших:

1. Підприємство не може цілком нормально розвиватися без пошуку резервів на рівні робочого часу. Керівник повинен більше уваги звертати на міжопераційні втрати, технологічні втрати, нерациональне використання приміщення, в якому здійснюється процес виробництва. Необхідно здійснювати покращення організації бізнес-процесів та менеджменту, поліпшуючи систему не тільки планування й обліку, а й контролю за основними показниками виробничого потенціалу підприємства.

2. Управлінський апарат має здійснювати свою виробничу політику відповідно до методу, яким ця компанія збирається та може конкурувати на ринку, зважаючи на свої слабкі та більш сильні сторони.

3. Для активного розвитку потенціалу кожне підприємство повинне визначити необхідні мінімуми усіх можливих запасів, які зможуть забезпечувати безперервний процес виробництва. Важливим є визначення критичної маси, здатної викликати ланцюгову поетапну реакцію технічного саморозвитку. У сфері матеріального виробництва непотрібно забувати про створення визначених технічних структур, які здатні контролювати та акумулювати усі нововведення.

4. Важливу роль відіграє правильне встановлення на підприємстві оптимальної структури та чисельності управлінського апарату, а також кількості працівників усіх відділів та підрозділів. Необхідно зважати на реальні потреби підприємства та сучасні умови ринку. Від кількості та якості робочої сили (робочих ресурсів) залежить виробнича потужність підприємства та якість продукції, яка виготовляється.

5. Головним показником професійної майстерності будь-якого керівника є розуміння змісту мотивації. Мотивація — це один з найважливіших факторів підвищення ефективності діяльності усього підприємства. Відповідальне ставлення працівників до своїх обов'язків та їх особиста зацікавленість у вирішенні задач, які поставлені перед ними, є запорукою якісного результату. Звичайно, діяльність організації можна організувати і спланувати на відмінно, але без необхідної віддачі працюючих результати контролю і підбиття підсумків будуть далеко невтішними.

6. Необхідно розробити програми управління продуктивністю, в яких будуть чітко зазначені види резервів, конкретні терміни і заходи по їх виявленню і реалізації, зазначатимуться відповідальні керівники окремими

проектами та виконавці. Також треба наперед планувати витрати на ці заходи і передбачати економічний ефект від їх впровадження.

7. Чи не найважливішим є необхідність постійної взаємодії усіх факторів виробництва та оцінка ефективності виробничого потенціалу у цілому, а не здійснення оцінки використання окремих ресурсів.

8. Необхідно проводити роботи із покращення продуктів, які виготовляються, широко та всебічно впроваджувати новітні технології, застосовувати сучасні програмні засоби: технології управління, інформаційні технології тощо. А також вводити у виробництво нові продукти, які відповідають вимогам сучасного ринку та потребам споживачів.

У виробничому потенціалі підприємства можна виділити виробничий потенціал якості продукту, виробничий потенціал вартості продукту та виробничий потенціал доставки продукту. Це ті види потенціалу, які безпосередньо взаємодіють із навколишнім середовищем, репрезентують продукт і все підприємство в цілому. Ці види потенціалу мають безпосереднє походження від виробничого потенціалу підприємства, оскільки потенціал якості характеризує можливості для досягнення максимальної чи оптимально необхідної якості продукції, що випускається, і показує, як підприємство може підвищити якість продукту на всіх виробничих стадіях.

Виробничий потенціал вартості продукту визначає можливості підприємства для зниження вартості за рахунок оптимізації виробництва, застосування нових технологій тощо. Потенціал доставки в розрізі виробничих потужностей визначає можливості підприємства забезпечити вчасний випуск необхідної кількості товарів, мінімізацію часу зі скорочення виробничого введення нових товарів тощо. Ці види потенціалу формують потенціал першого рівня, що враховує їх загально корпоративну сутність та актуальність для всього підприємства загалом. Максимізація показників цих видів потенціалу може бути досягнута за рахунок внутрішніх елементів виробничого потенціалу, що охоплюють інноваційний виробничий потенціал, потенціал виробничої гнучкості та потенціал відтворення. Так, збільшення потенціалу вартості та якості безпосередньо впливає зі збільшення потенціалу інновацій за рахунок проведення робіт із покращення продуктів, використання інноваційних технологій у виробництві та введення у виробництво нових продуктів, що відповідають якісним вимогам ринку. Від інноваційного виробничого потенціалу опосередковано залежить потенціал доставки з урахуванням можливості залучення нових інноваційних технологій, що призводять до збільшення виробничих потужностей, збільшення швидкості виробництва.

Отже, головною задачею економіки країни та належних їй підприємств є більш зважене і повне використання потенціалу, в особливості – виробничого, адже тільки правильний підхід до його реалізації та розвитку зможе забезпечити ефективність функціонування кожного окремого підприємства та економіки країни в цілому, динамізм та темпи її розвитку, в умовах швидкозмінного ринкового середовища.